

KADIN ASANSÖR SMM olmak

Elektronik ve Haberleşme Mühendisi Rana ARIBAŞ
EMO Aksaray İl Temsilciliği

Ben Rana ARIBAŞ. Yıldız Teknik Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü mezunuyum. 2004 yılında MİSEM kapsamında aldığım SMM eğitiminden sonra Aksaray'da Asansör SMM'i olarak görevime devam etmekteyim, daha doğrusu etmeye çalışmaktayım. Neden mi etmeye çalışıyorum? Zira Türkiye'de kadın olmak başlı başına bir zanaat ama daha zoru, kadın mühendis olmak ki bunu da mesleğin içine girdiğimde anladım. Yıllarca Petkim, Mercedes, Philip Morris gibi kuruluşlarda Üretim Planlama, Sitem Mühendisi gibi masa başı, kadın için tanımlanmış konumlarda çalıştıktan sonra -ki onlarda da ülkemizdeki ve dünyadaki gibi başka kurallar var- mühendislik yapma kararı aldım. 2004 yılında yaşamımın kararını verip bu işe girdiğimde yaşamın hangi renkleri ile karşılaşacağımı bilmiyorum.

Türkiye'nin büyük illerinde durum nasıldır bilmiyorum bu meslek açısından ama Aksaray gibi küçük, milliyetçi duyguların ağır bastığı, kadının bilinçlenmesi için her yolun denendiği, çalışan kadına asla sıcak bakılmayan, orta çağ zihniyetinin hüküm gördüğü yerlerde kadın SMM olmak "Müslüman mahallesinde salyangoz satmak"mış. Üstelik benim bu kentteki tek Asansör SMM'si olmama rağmen bakın neler yaşıyorum.

Çalıştığım firma dâhil kimsenin beni ciddiye alma kaygısı yok.

Zira bu bir erkek mesleği ve ağır iş gücü gerektirdiği düşüncesiyle ben projemi çizip imzalayıp gitmeliyim gözüyle bakılmaktadır. Oysa CE'li bir firmaysanız Asansör SMM bulundurmamak zorundasınız. Bunlardan biri Elektrik Mühendisi diğeri Makine Mühendisi olmak zorundadır. Makine Mühendisleri tasarım ağırlıklı iken genelde Elektrik Mühendisleri'nin son kontrol mühendisi olarak çalışması tavsiye ediliyor. Ama iş, yaşam pratiğine gelince siz değil son kontrol mühendisliği yapmak, asansörün nerede olduğunu bile bilmiyorsunuz, sadece projeyi çizmeniz çoğu zaman her iki tarafın da işine geliyor ve işin kolayına kaçılıyor. Alan memnun, satan memnun hâli.

Bir başka konu ise sekreter gibi görülmeniz, aslında size çok da ihtiyaç yok. Ama madem ofise geldiniz madem o kadar para veriliyor o zaman bari sekreterlik yap durumları ortaya çıkıyor. Bu durumda eğer siz izin verirsiniz "çay getir"e kadar gidebilir, siz maliyet demeksiniz aslında.

Sonuç olarak siz diplomanızı satıyorsunuz, bu işten memnun olup olmamak sizin tercihiniz. Ama eğer mühendis olarak bunları benimseyemezseniz canınız yanıyor çünkü önce idealleriniz ölüyor.

Erkeklerle eşit şartlarda, belki de ailenizin bin bir güçlkle okuttuğu siz, diplomanıza ihanet etmek istemeseniz de inşaat sahasına asla kadın mühendis olarak, hele de

"mini eteğiniz" ile istenmiyorsunuz. Değişik yıldırma politikaları ile karşı karşıya kalıyorsunuz. Oysa mühendis olmak, tasarım demektir, yeniden sorgulamak ve üretmek demektir, düşünmek demektir, ayırtmak demektir. Gelişen teknolojiye proje çizme çok da zor değil ama yaratıcı bir beyinle araştırmacı mühendislik yapmak bu ülkenin (özellikle gelinen bu noktada) aykırı düşünen mühendislere gereksinimi olduğunu gösteriyor. Maalesef gelinen noktada Türkiye'de mühendislik öldürülürken kadına ise yaşam ve soluk alma şansı hâlâ tanınmamaktadır. Özellikle de benim çalıştığım meslek alanında.

Şimdi umut edip kızıma "mühendis ol" demek gelse de içimden -ki mesleğine, en azından kızına aşık bir anne olarak- 17 yıllık meslek yaşamımda hâlâ bunu diyememenin burukluğu içerisindeyim. Ve şimdi Türkiye'de Kadın Mühendisler olarak Gıda Mühendisi Özdeş Bodur ve diğer 5 arkadaşımın kurduğumuz Kadın Mühendisler topluluğunda bu işe çözümler üretmek için çalışmalar yapıyoruz ve buradan onlar adına çağrıda bulunmak istiyorum: Gelin ortak paydada sorunlarımızı çözmek için omuz omuza, el ele adım atalım.

Var mısınız?

SMM: Serbest Müşavir Mühendis